

๓) คำร้องที่ ๓๐๖/๒๕๕๕ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีผู้ต้องขังเรือนจำกลางระยองกล่าวอ้างว่า ถูกเจ้าหน้าที่ชุดเฉพาะกิจของกรมราชทัณฑ์ทำร้ายร่างกายด้วยการทุบตี โดยไม่เป็นธรรม

ผู้ต้องขังได้ร้องเรียนต่อ กสม.ว่า เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๕ ได้มีเจ้าหน้าที่หลายหน่วยงานทำการตรวจค้นภายในเรือนจำกลางระยอง โดยในการตรวจค้นดังกล่าวเจ้าหน้าที่ชุดเฉพาะกิจของกรมราชทัณฑ์ได้ทำร้ายร่างกายผู้ร้องด้วยการทุบตี โดยไม่เป็นธรรม จึงขอให้ตรวจสอบ

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๕ ได้มีการจับกุมตรวจค้นเรือนจำกลางระยอง โดยเจ้าหน้าที่ชุดเฉพาะกิจของกรมราชทัณฑ์และเจ้าหน้าที่อื่นจากหลายหน่วยงาน ซึ่งในการตรวจค้นครั้งนี้มีการทำร้ายร่างกายผู้ต้องขัง ปรากฏหลักฐานเป็นภาพถ่ายสภาพร่างกายของผู้ร้องที่มีร่องรอยการถูกทำร้าย โดยผู้ร้องมอบหมายให้ญาติแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบ้านค่าย จังหวัดระยอง โดยรับเป็นคดีอาญาที่ ๕๐๘/๒๕๕๕ และ ๕๑๐/๒๕๕๕ ต่อมา ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งความประสงค์ขอยุติเรื่องร้องเรียนดังกล่าว อนึ่ง ในการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนกรณีนี้ สำนักงาน กสม. ได้มีหนังสือขอทราบข้อเท็จจริงจากกรมราชทัณฑ์ และทำหนังสือขอความร่วมมือจากกระทรวงยุติธรรมเพื่อขอให้กำกับให้กรมราชทัณฑ์ชี้แจงข้อเท็จจริงด้วยแล้ว แต่ปรากฏว่า กรมราชทัณฑ์มิได้ชี้แจงข้อเท็จจริงในกรณีดังกล่าว จึงพิจารณาจากข้อเท็จจริงเท่าที่ได้จากการตรวจสอบ

กสม. ได้พิจารณาข้อเท็จจริงที่ได้จากการตรวจสอบแล้วเห็นว่า กรณีตามคำร้องข้างต้น กรมราชทัณฑ์ และกระทรวงยุติธรรมมิได้ชี้แจงข้อเท็จจริงตาม พ.ร.บ.คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ (๑) เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างแท้จริง อันแสดงให้เห็นว่า กรมราชทัณฑ์และกระทรวงยุติธรรมสละสิทธิ์การชี้แจงหรือไม่ประสงค์จะโต้แย้งใด ๆ อีกทั้ง ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งความประสงค์ขอยุติเรื่องร้องเรียนดังกล่าวแล้ว แต่เมื่อพิจารณาจากพยานหลักฐานภาพถ่ายของผู้ร้องปรากฏบาดแผลรอยฟกช้ำบริเวณก้น และด้านหลังของผู้ต้องขัง จำนวน ๔ คน จึงน่าจะเชื่อว่าเจ้าหน้าที่ชุดเฉพาะกิจของกรมราชทัณฑ์ทำร้ายร่างกายผู้ต้องขังจริง อันเป็นการละเมิดสิทธิในชีวิตและร่างกายของผู้ต้องขัง ดังนั้น เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขัง กสม. จึงได้กำหนดมาตรการการป้องกันและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนดังกล่าวแจ้งไปยังกรมราชทัณฑ์ พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ กรณีเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์กระทำการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ต้องขัง ในกรณีนี้ และกระทรวงยุติธรรมพิจารณากำหนดมาตรการและกำกับกรมราชทัณฑ์ เพื่อให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในการทำหน้าที่ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยการแจ้งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานตามที่ได้รับการร้องขอ โดยขอให้แจ้งผลการดำเนินการ ภายใน ๖๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับรายงานฉบับนี้

อนึ่ง กระทรวงยุติธรรมได้มีหนังสือแจ้งผลการดำเนินการว่า ได้กำหนดมาตรการเพื่อให้ความร่วมมือกับ กสม. ในการทำหน้าที่ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยกำกับให้กรมราชทัณฑ์ดำเนินการแจ้งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานตามที่ กสม. ร้องขอ ให้เป็นการถูกต้องครบถ้วนและโดยเร็วทุกกรณี ส่วนกรมราชทัณฑ์มิได้แจ้งผลการดำเนินการให้ทราบแต่อย่างใด ดังนั้น เมื่อกรมราชทัณฑ์มิได้แจ้งผลการดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ กสม.จะต้องดำเนินการตาม พ.ร.บ.คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๐ โดยมีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรี เพื่อสั่งการให้กรมราชทัณฑ์ดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวข้างต้นต่อไป